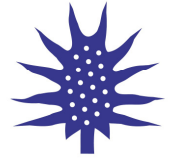

Aan: omgevingsvisie@amsterdam.nl
Betreft: Zienswijze NRD Omgevingsvisie Amsterdam 2050

Amsterdam, 23 maart 2020

Geachte mevrouw/heer,

Hierbij dienen we een zienswijze in over de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) Omgevingsvisie Amsterdam 2050.

Inleiding

Even voorstellen. Wij zijn een vereniging van bewoners die zich tot doel gesteld heeft om het Diemerpark veilig, rustig en natuurlijk te houden. Het Diemerpark ligt in het smalste deel van de Diemerscheg. Het maakt deel uit van de Amsterdamse Hoofdgroenstructuur en is in de Structuurvisie Amsterdam 2040 in hoofdzaak gekwalificeerd als 'ruigtegebied/struinnatuur'. Het grootste deel van het park behoort tot de Amsterdamse Ecologische structuur. Door het park loopt de ecologische verbindingszone Gooi – Waterland, die onderdeel is van het Natuur Netwerk Nederland.

Sinds de openstelling van het park, in 2004, is het door de verdere ontwikkeling van IJburg steeds drukker geworden: meer bezoekers, meer fietsers en meer brommers. De komst van de sportvelden, vanaf 2010, bracht ook autoverkeer naar het park. Aan die ontwikkeling lijkt nog geen eind gekomen. Er zijn serieuze plannen om aan de zes plastic (kunstgras) sportvelden die er al liggen, nog eens vier toe te voegen. Dat deze ontwikkeling in strijd is met de Structuurvisie Amsterdam 2040 lijkt het huidige college van B&W niet te interesseren. Dit baart ons grote zorgen. IJburg kent een relatief hoge bebouwingsdichtheid. Het natuurlijke en open landschap in het Diemerpark is niet alleen van onschatbare waarde voor de buurtbewoners, waarvan er door de ontwikkeling van de tweede fase nog veel bijkomen, maar ook voor de biodiversiteit in Amsterdam.

Wat is 'groen'? Wat is 'groene kwaliteit'?

Wat ons stoort is dat in de NRD (en in andere daarmee vergelijkbare documenten) gesproken wordt over "groen", "groene kwaliteit" en "in groen investeren", zonder dat duidelijk gemaakt wordt wat daarmee bedoeld wordt. "Groen is onmisbaar voor een gezonde stad." en "Meer groen zorgt voor verkoeling." (pag. 13) zijn ziellose uitspraken. Als onder 'groen' bijvoorbeeld ook kunstgras (plastic) sportvelden wordt verstaan, is er geen sprake van verkoeling, die hebben juist een opwarmend effect. En als er bij die sportvelden ook nog eens parkeerterreinen worden aangelegd, komt de gezondheid en veiligheid in het geding. "Een goede benutting van de groene kwaliteit van de metropolitane landschappen" (pag. 15) kan van alles betekenen. We zien in de Omgevingsvisie Amsterdam 2050 graag een duidelijke beschrijving van de gebruikte begrippen. En kunstgras is geen "groen"!

Commentaar op de concept Nationale Omgevingsvisie

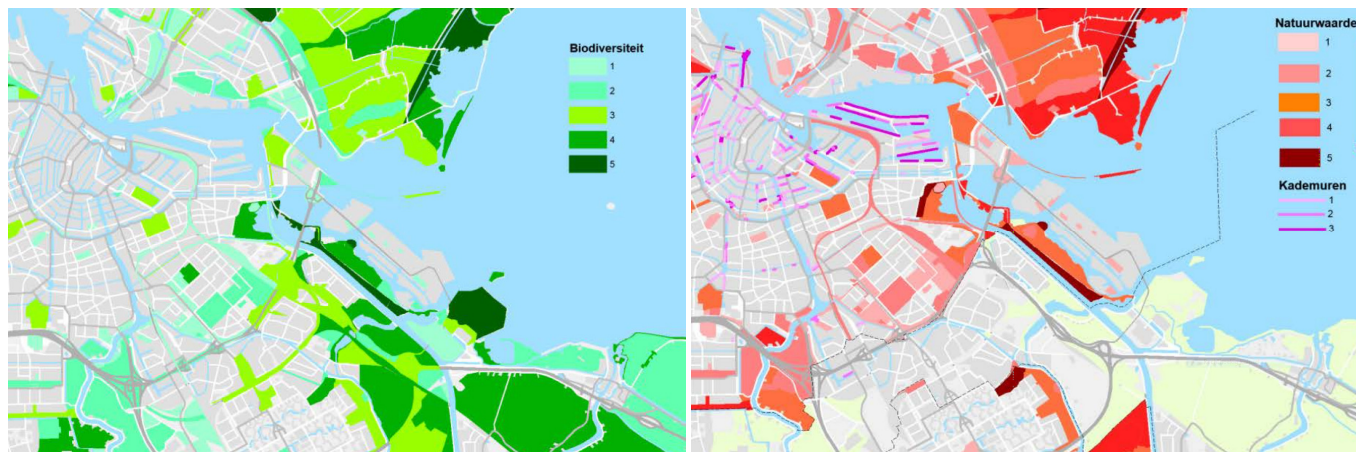
In het commentaar op de ontwerp-NOVI op pag. 9 wordt geschreven over het streven om in de Amsterdamse regio de rol van de auto terug te dringen en meer ruimte te creëren voor vervoer over (inter)nationaal en regionaal spoor.

Aan de aandacht voor vervoer over spoor zou toegevoegd moeten worden: ruimte voor het fietsnetwerk en het nastreven van een grote bebouwingsintensiteit bij OV-knooppunten.

We onderschrijven het (eveneens op pag. 9 gesignaleerde) gemis van een nationale ambitie voor behoud van biodiversiteit en de rol van de steden daarin. Tegelijk vragen we ons af in hoeverre daar volgens deze NRD zelf in de Omgevingsvisie aandacht aan besteed zou moeten worden, gezien de drie verstedelijkingsalternatieven. Dit lichten we hierna toe.

Kwalificering van het Diemerpark

In de afbeeldingen bij de verstedelijkingsalternatieven is het Diemerpark aangegeven als 'stadspark' (en niet als 'landschapspark'). Dit is niet juist. Het komt niet overeen met de kwalificatie van het park in de Structuurvisie Amsterdam 2040. Het Diemerpark is geen 'gewoon' stadspark. Onderstaande afbeeldingen tonen dat het Diemerpark een gebied is met een voor Amsterdamse begrippen grote natuurwaarde en biodiversiteit. Het Diemerpark zou dan ook als 'natuurpark' (of 'landschapspark') en niet als 'stadspark' moeten worden aangegeven.

Links: natuurwaarden en rechts: biodiversiteit in het oosten van Amsterdam.¹
 Hoe donkerder de kleur, hoe hoger de natuurwaarde, resp. biodiversiteit.

Verstedelijkingsalternatief 1: 'Stad rond het centrum'

Op pag. 19, bij de uitleg over het verstedelijkingsalternatief 'Stad rond het centrum' wordt aangegeven dat de Brettenscheg, het Amsterdamse Bos, de Amstelscheg, de Noorder IJplas en het Twiske worden ontwikkeld tot 'metropolitane landschapsparken' met recreatie en meer ruimte voor klimaatadaptatie en energieopwekking. Vooral de koppen van de scheggen krijgen een intensievere recreatieve functie.

Hoe verhoudt zich dit met de vaak kwetsbare landschappelijke en natuurwaarden (inclusief biodiversiteit) van deze gebieden?

Verstedelijkingsalternatief 3: 'Stad aan het landschap en spoor'

T.b.v. een ontwikkeling van een visie op de Diemerscheg verscheen in december 2019 een concept 'Ontwikkelperspectief Diemerscheg'.² Daarin wordt gesproken over 'Stadsrandparken': *"een aaneenschakeling van ruim opgezette parkgebieden in de oostelijke stadsrand van Amsterdam en Diemen."* *"Door de aanwezigheid van deze grote groenoppervlakte op het grensvlak tussen stad en landschap, is de recreatieve gebruiksdruk in bijvoorbeeld het Diemberbos relatief laag. (...) Veel plekken in deze zone hebben nog wel het laadvermogen om meer stedelijke groenfuncties, en misschien zelfs stedelijk programma, op te nemen om als parkfunctie dichtbij de woongebieden tot volle bloei te komen."* In dat kader worden de ontwikkelingen Visie Gaasperplas, onderzoek uitbreiding sportcomplex Diemerpark en de ontwikkelvisie Flevopark genoemd. *"De scheg staat onder druk door verdere verstedelijking in de omgeving. Verrommeling door uitplaatsen van stedelijke groenfuncties met bebouwing dreigt."*

In het in de NRD genoemde verstedelijkingsalternatief 3 dat hierbij lijkt aan te sluiten, wordt gesproken over nieuwe, zeer compacte en met werken en grootstedelijke voorzieningen gemengde woongebieden onder andere *"direct aan de landschappen van Diemerscheg/Diemerpark"*.

Wij vrezen grote negatieve gevolgen van deze ontwikkeling voor de natuur- en recreatiedoelstellingen van het Diemerpark, waaronder de rol van het park in de Natuurboulevard.³

We verwachten bij de eventuele verdere uitwerking in de Omgevingsvisie van verstedelijkingsalternatief 3 een duidelijke beschrijving van de implicaties voor het Diemerpark.

Aandacht voor (georganiseerde) sport

We missen aandacht voor de (georganiseerde) sport, inclusief een duiding van de ruimtelijke impact ervan. Volgens de beschrijving in de kolom 'Gezond en veilig' op pag. 13 worden bedrijventerreinen en havengebieden ontwikkeld tot gemengde woon- werkgebieden. Hier hoort ook georganiseerde sport bij. Op pag. 14 staat: *"Een Omgevingsvisie gaat in op de samenhang tussen ruimte (wonen, werken, recreëren), duurzaamheid, water, milieu,*

¹ Bron: Natuurwaarden in kaart 2016, gemeente Amsterdam, Ruimte & Duurzaamheid 25-05-2016

² Bron: Diemerscheg, Beheer- en ontwikkelstrategie Deel Ontwikkelperspectief, concept 70% versie, december 2019. Hierbij waren betrokken de Provincie Noord-Holland, de gemeenten Diemen, Amsterdam, Weesp en Gooise Meren, en voorts Staatsbosbeheer, Rijkswaterstaat, Groengebied Amstelland, Waternet, Natuurmonumenten en Vrienden van het Diemberbos. Dit ontwikkelperspectief zou begin 2020 aan stakeholders en geïnteresseerde burgers voorgelegd worden voor consultatie. De oogst van deze 'gespreksronde' zou een bouwsteen zijn in de Omgevingsvisie die de gemeenten opstellen.

³ De Natuurboulevard is een combinatie van een ecologische- en recreatieve verbinding.

natuur, landschap, gezondheid, veiligheid, verkeer en vervoer, infrastructuur en cultureel erfgoed". Ook hier missen we de sport.⁴

Er zou aangegeven moeten worden dat in de compacte stad de georganiseerde sporten **niet** meer gecombineerd moeten en kunnen worden met groengebieden en parken.

Het combineren van verenigingssporten met kantoorparken en aantrekkelijke bedrijfsterreinen schept veel betere kansen voor multifunctioneel en alternatief gebruik. Daarvoor zou men nieuwe stedelijke concepten moeten ontwikkelen.

Intensieve recreatie in de koppen van de scheggen?

In alle genoemde verstedelijkingsalternatieven worden recreatieve voorzieningen naar de scheggen geschoven. Bij alternatief 1 staat: *"Investeringen in stadsparken en koppen van de scheggen maken deze groengebieden geschikt voor intensief en gevarieerd gebruik"* en *"Sterke verdichting is alleen mogelijk door tegelijkertijd in de kwaliteit van de parken en koppen van de scheggen te investeren"*. Er zouden *"recreatieve poorten in de koppen van de scheggen"* moeten komen en *"Vooral de koppen van de scheggen krijgen een intensieve recreatieve functie"*. Bij alternatief 2 staat: *"Om de recreatieve druk op te vangen zal voornamelijk geïnvesteerd worden in Waterland, de Diemerscheg en de Brettenscheg."*

Wij zijn van mening dat de scheggen, naast een functie voor de ecologie, in principe rustige gebieden moeten zijn waarin de stadsbewoner zich in een natuurlijke omgeving niet ver van zijn woning kan onttrekken aan de steeds groter wordende drukte van de stad (die bovendien nog eens steeds compacter wordt bebouwd). Daar zijn de scheggen ons inziens altijd voor bedoeld geweest. Door de eenzijdige fixatie op de koppen van de scheggen om 'recreatieve druk' op te vangen, dreigen die een afvalputje te vormen voor allerlei functies die men in de stedelijke omgeving zelf niet wil opnemen. Daardoor dreigen (de koppen van) de scheggen (nog meer) te verrommelen.

Wat we missen is een alternatief waarbij recreatieve- en sportvoorzieningen zijn opgenomen binnen stedelijk gebied.

Uw reactie zien we tegemoet.

Met vriendelijke groet,

namens het bestuur van vereniging Vrienden van het Diemerpark

Kees Lakerveld

Leen Pauwels

IJburglaan 904

1087 GE Amsterdam

 vriendenvanhetdiemerpark@gmail.com

⁴ Volgens de door het college van B&W van Amsterdam vastgestelde 'sportnorm' zou er bij iedere nieuw te bouwen woning in een blauwgroen woonmilieu rekening gehouden moeten worden met 9 m² benodigd sportveld. We constateren dat er bij stedenbouwkundigen weerzin bestaat om daar bij het maken van plannen rekening mee te houden.